

En, som der slet ikke var Tale om, at de ønskede til Sognepræst, skulde han kunne faa dem til at træde op for Ministeren og med Barme at tale dens Sag, som de ikke vilde have, for ved en saadan Krigslist at faa den, de vilde have, saa tilstaaer jeg, at det vilde være et beklageligt Forhold, som jeg aldeles ikke har drømt om kunde finde Sted. Naar jeg har modtaget saadanne Deputationer, er jeg gaaet ud fra, at der virkelig var et varmt og sandt Ønske om at faa den Paagældende, og jeg har meget ofte gjort opmærksom paa, at jeg meget vel kunde begribe, at, naar saaledes en Mand har været i nogen Tid som personlig Kapellan hos en svagelig Præst, kan han have vundet saamegen Yndest og Velwillie hos dem, at det kunde være rimeligt, at de ikke ønskede dette Forhold strax afbrudt, men at man dog paa den anden Side ikke ubetinget kunde tage Hensyn dertil; thi det kunde ogsaa i sine Virkninger have noget Uheldigt ved sig, naar det skulde betragtes som en Opgave for de personelle Kapellaner, der kom til ældre Præster, at de maatte gjøre alt deres for i denne korte Tid at sikkre sig Adgangen til Embedet. Ganste vist, det har ofte været og maa ofte være Tilfældet, at der ikke kan tages noget Hensyn dertil, men derimod er det sikkest, at naar det har vist sig, at der har været En, som gjenneem en lang Marvælle har været hos Menighederne og er voxet sammen med dem, saa er der baade fra min Side og fra flere af mine Forgængeres Side taget et meget stort Hensyn til et saadant Ønske fra Menigheden. Jeg skal ikke gaa videre ind herpaa, men blot endnu bemærke, at jeg meget vel kan forstaa, at man kan sige, at det Forslag, der er stillet fra Regjeringen, ikke fyldestgjør det, man vil have, at det ikke gjør saa fuldt et Fremsskridt, som man vil have. Jeg kan forstaa, at man kan sige, saaledes som det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen) sagde, at det ikke er noget betydeligt Fremsskridt, hvort dog synes at ligge, at det er et Fremsskridt. Jeg vil gaa ind paa, at man kalder det et lille Fremsskridt, et meget lille Fremsskridt; men det staar for mig som fuldstændigt gaanedesfuldt, hvorledes man kan kalde

det et Tilbageffridt. Det Raisonnement, som den ærede Rigsdagsmand for Sveudborg Amts 3die Valgkreds opstillede, kan jeg slet ikke forstaa. Naar man har en Tilstand, hvor der slet ikke er nogen som helst Indvirkning fra Menighedernes Side tilstede, gaar det virkelig ikke an at sige, at Folket har den Følelse, at det skulde have meget Mere, og naar man ikke faar Saameget, da er der gjort et Tilbageffridt; thi det er et meget usikkert og ubegribeligt Væsen, som man saaledes kalder Folkets Stemning. Man kan vel sige, at Folket har en Følelse af, at det ønsker nogen Indvirkning paa disse Kalbs Besættelse, men det staar virkelig ikke i den ærede Rigsdagsmands eller i nogen Andens Magt at sige, at Folkets Følelse netop vil have Noget i det Omfang, som her er Spørgsmaal om. Men selv om dette var en Følelse hos Folket, maa det siges, at der dog er et overordentligt langt Skridt til, at den kan blive til Virkelighed, og naar man altsaa dog maa indrømme ligeoverfor den ubestridelige faktiske Visshed, at det for Tiden ikke har nogen Indflydelse, maa man dog sige, at om det ogsaa er et meget utilfredsstillende Fremsskridt at gaa saa vidt, som Regjeringen tilbyder, er det dog et Fremsskridt. Og naar den ærede Rigsdagsmand siger, at han for sin Del endnu bestandig er af den gamle Tro, at man skal gjøre Fremsskridt, naar de kunne gøres, og at det altsaa ikke er hans Mening, at man skal skyde dem tilside, fordi man ikke kan faa det fuldtud, hvad man vil have, saa har jeg heller ikke tvivlet derom; han har selv saa ofte forsvaret denne Sætning, at jeg ikke kan tvivle om, at det er hans Mening. Jeg sigtede derimod til den, der nærmest er fremtraadt som Flexitalsforlagets Forkæmper, den ærede Didsforer, som ved Skolelovens 1ste Behandling rentud udtalte, at vi vare komne ind i en anden Situation; man havde Majoritet i Folkethinget, og med den skulde man nu regjere baade Regjeringen og Landsthinget; man skulde ikke bryde sig saameget om, at de ikke vilde gaa ind paa, hvad man vilde have, og derfor skulde man ikke tage Noget, som man ikke ansaa for tilstrækkeligt, thi man skulde nok faa det, man vilde have, alligevel.